

nes — atrada spasabo su diaszimcziu znoku parasziti kokio norint liczbo. Tie znokė, wadinamie cifroms, raszas tejp:

1,	2,	3,	4,	5,	6,	7,	8,	9,	0
wiens	du	tris	kiatori	pięki		siaptini	asztuoni	diawi	nulis

Wisa mądribia ira tami, jog wiens ir tas pats znokas pastatitas ont kitos wietos tur' ir kito wartumo. Tejp laj asz paraszisiu 222, tej tada pirmutine 2 nuog diaszines pusles bus du (ar tin arkle, ar žmones, wis to wien) o ont ontros wietos tas pats znoks bus jau dwidiaszimtis, tej ir diaszimti kartu dagiau, o ont triaczios wietos tas pats znokas bus du szimte, tej ira diaszimti kartu dagiau nia kad dwidiaszimt, znoczijas paraszita liczba 222 skajtsies tejp: duszimte dwidiaszimt du. Isz ta wisa jus galat ajszkiej matiti jog koźnej wietoj, rukuojat' nuog diaszines rakos prigul kits wartumas: tejp pirma wieta bus del wienotiniu, ontra del diasetku, triaczia del szimtu, kietwirta del tukstącziu, pinkta del diasetku tukstącziu, szisza del szimta tukstącziu, siaptinta del tukstączia tukstącziu arba miliona, tolaus tokiu pat' rodu ejn diasetkos milijonu, szimte milijonu, tukstącze milijonu arba bilijone; ir tejp tolaus. Giariaus możn tuo matiti isz pridietos toblitlieles:

Numars wietos del cifros rukuojont nuog diaszines rakos	Wartums arba reng wietos	Numars wietos del cifros rukuojont nuog diaszines rakos	Wartums arba reng wietos
Pirma wieta Ontra Triaczia Kiatwirta Pinkta	wienotinie diasiatkos szimte tukstącze diasiatkos tukstącziu	Szasza wieta Siaptinta Asztunta Diawinta Diaszimta „	szimte tukstącziu milijone diasiatkos milijonu szimte milijonu bilijone

Ziną to paraszikiet: kiaturis szimtus pinkiusdiaszimtis ir tris. Paskiau parszakjtkiet balse tuos liczbus: 6, 28, 306, 1867, 22 564, 45 672 101.

(Tolau bus) .

Smulkne ir apjowijme

Girdiejam nug žmoniū warczlu tikieima, jog Józia Płaczuiks, isz pawietos Wilk-mjargies po sziasziū miatu piñnu procios ir storones pradieja jau bia bajmes, bo su didžejš pinigajs ir pažinszcziū dajkta, torgawoti jawajs. Cianios ja ir auksztiasnios nia kad židu.

Turinti del pardawima giesmis Donalejtisa praszo atejti ont mani. Ulitela Czernyszow, name 27, giwianima No. 8. (namej Rotta) l)

KIELBASOS ir KĄPIE. 9-jo dieno Januorios ont widudiania, pribuwa ing Pietropoli isz Lietuwos, Stapons Jąłowieckis pribuwa nia diks. Zinont' giaro szirdi ta biarnioka ja pažistamiems duodu adreso: Fontanka n. 57. g. 6.

L. Jakavičiaus knygyno katalogas

Lietuvių kalbos ir literatūros instituto rankraštyne K. Dransutavičiaus archyve (sign. F 1-2361) yra laikomas XX a. pradžios bibliografinis leidyns:

Kataliogas visų lietuviškų knygu, gaunamu pas L. Jakavičia Rygoje, ant Katalikų gatves № 16 (Netoli katalikų Bažnyčios). Dalis 1. 16 p.

Sis leidyns (hektografuotas rankraštis) nėra plačiau žinomas ir V. Biržiškos „Lietuvių bibliografijoje“ neužregistruotas. L. Jakavičiaus kataloge užregistruota 273 knygos ir 9 istorinių asmenų paveikslai. Literatūra išdėstyta gana primityviai: 1-sis skyrius — beletristika visuotinė, 2-sis — dwasiškos knygos, 3-sis — maldaknygės, 4-sis — paveikslai. Beletristikos skyriuje registruojama įvairaus turinio pasaulietinė literatūra.

ra (daugiau kaip 200 knygų). Visuose skyriuose literatūra dėstoma knygų antraščių abėcėlės seka. Knygų bibliografinis aprašas labai lakoniškas.— nurodyta antraštė, retai autorius arba leidėjas, nuosekliai žymima kaina. Kadangi nenurodyti katalogo išleidimo metai, be to, nežymimi nė registruojamų knygų leidimo metai, katalogo išleidimo datą tenka nustatyti pagal papildomus duomenis.

Knygyną „Lietuva“ Rygoje L. Jakavičius (1871—1941) atidarė 1904 m., o 1905 m. jis jau turėjo savo spaustuve. 1906 m. pasirodė tipografiniu būdu spausdintas reklaminis leidinys „Kataliogas visų Lietuviškų knygų, gaunamų knygynuose Liudviko Jakavičiaus Rygoje“ (Ryga, 1906 [cenzūros leidimo data: 1906.II.13], 32 p.).

Remdamiesi šiais duomenimis, galime nustatyti ir hektografuoto katalogo pasirodymo laiką — jis buvo išspausdintas 1904 m. pab. arba 1905 m.— iki tipografiniu būdu spausdinto katalogo pasirodymo. Šią datą patvirtina ir kataloge užregistruotos literatūros lyginimas su „Lietuvių bibliografija“. Nustačius daugiau kaip 90 kataloge užregistruotų leidinių pasirodymo metus, paaiškėjo, kad beveik visos knygos buvo išleistos iki 1905 m. Kai kurių knygų nerasta „Lietuvių bibliografijos“ 3-jame tome (iki 1904 m.), bet jų nėra nei sekančiame šios bibliografijos tome. (Matyti L. Jakavičiaus kataloge yra neteisingai aprašytų arba į bibliografiją iki šiol neįtrauktų leidinių, pvz., „Sapnų knygelė su kortų išdėjimu“.) Pažymėtina dar viena detalė. L. Jakavičiaus kataloge yra registruojami du kalendoriai: „Kalendorius naujas“ ir „Simtmetinis kalendorius“. „Naujas kalendorius“ buvo leidžiamas 1902—1904 m. (paskutinis skirtas 1905 metams), o „Simtmetinis kalendorius“ išleistas 1905 m. (anksčiau jis nebuvo leidžiamas). Tuo būdu, vienas užregistruotas kalendorius buvo išleistas 1904 m. ir skirtas 1905 metams, o kitas pasirodė 1905 m. (Neturinčių paklausos senų kalendorių tokio pobūdžio leidiniuose nebuvo nė prasmės registruoti.)

K. Dransutavičiaus archyve esąs L. Jakavičiaus katalogas turi įrašą ranka: „Iš kalno meldžiu pinigus nesiųsti, nes atsitinka, kad visų reikautų knygų nėra“. Tas įrašas rodo, kad katalogas į šį archyvą pateko ne atsitiktinai — K. Dransutavičiui jį bus atsiuntęs pats L. Jakavičius. Spėjama, kad K. Dransutavičius mirė apie 1905 m. Aišku, katalogas galėjo būti siunčiamas, tik K. Dransutavičiui gyvam esant. Tuo būdu, L. Jakavičiaus hektografuotas katalogas buvo išspausdintas 1905 m.

L. Jakavičiaus katalogas buvo pirmas tokio pobūdžio leidinys Rusijoje, pasirodęs po spaudos draudimo. Jis užfiksavo paskutinių keliolikos spaudos draudimo metų spaudos produkciją, parėjusią į laisvos knygų prekybos apyvertą. Patį katalogą reikia įtraukti į ruošiamą lietuvių nacionalinę bibliografiją.

Du literatūros rinkiniai

1922 m. Maskvoje Vakarų Tautinių mažumų Komunistinio universiteto Lietuvių sektoriaus studentai išleido du grožinės literatūros rinkinėlius. 1922 m. pavasarį pasirodė storokas, mašinėle spausdintas rinkinėlis „Pirmoji vaga“. Viršelį jam nupiešė J. Pagoreckas. Į rinkinį įtraukti Komunistinio universiteto studentų A. Merkytės-Lavėnos Liudos, Jono Rutenio, E. Marinskaitės-Jankūnaitės ir O. Janonytės eilėraščiai bei vienas vaizdelis. Juos redagavo lietuvių proletariškas poetas Artūras Regratis. Šio rinkinėlio neišliko.

1922 m. pabaigoje Maskvoje pasirodė nedidelis hektografuotas rinkinėlis „Diegai“. Apimtis — 12 puslapių. Jame buvo išspausdintas J. Rutenio eilėraščių (p. 2) apie proletarų vaikų likimą — „Išlybę vaikūčiai beturčių žmonių.“ (Žurnale „Kolektyvas“, 1926, Nr. 24, p. 30 yra